

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ – ΙΟΥΝΙΟΥ 2017
ΧΗΜΕΙΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄

Ερώτηση 1 (5 μονάδες)

- (α) Ατομικός αριθμός : 9   Μαζικός αριθμός: 19 $2 \times 1 \mu = 2 \mu$
- (β) Mg^{2+} , N^{3-} $2 \times 0,5 \mu = 1 \mu$
- (γ) F : 2.7 Mg^{2+} : 2.8 $2 \times 0,5 \mu = 1 \mu$
- (δ) Το Mg είναι μέταλλο και αποβάλλει $2e^- \rightarrow$ δημιουργία ιόντος Mg^{2+}
Το F είναι αμέταλλο και προσλαμβάνει $1e^- \rightarrow$ δημιουργία ιόντος F^- $2 \times 0,25 \mu = 0,5 \mu$
Τα αντίθετα φορτισμένα ιόντα που έχουν δημιουργηθεί έλκονται μεταξύ τους και αυτή η
ελκτική δύναμη αποτελεί τον ιοντικό δεσμό. $0,5 \mu$

Ερώτηση 2 (5 μονάδες)

- (α) ανόργανες ενώσεις: IV, IX
- (β) κορεσμένους υδρογονάνθρακες: I
- (γ) ακόρεστες οργανικές ενώσεις: II, VI, VII, VIII
- (δ) αλκένια: II
- (ε) αλκίνια: VI, VII $10 \times 0,5 \mu = 5 \mu$

(Σημείωση: Για κάθε λανθασμένη επιλογή αφαιρούνται 0,25 μ)

Ερώτηση 3 (5 μονάδες)

- (α) Αέρια είναι η Α. $0,5 \mu$
Γιατί με αύξηση της θερμοκρασίας μειώνεται η διαλυτότητα του αερίου. $2 \times 0,25 \mu = 0,5 \mu$
- (β) 4 g ουσίας / 100 g διαλύτη $2 \times 0,5 \mu = 1 \mu$
- (γ) Στους 60 °C η διαλυτότητα της ουσίας Β: 3,5 g / 100 g διαλύτη $0,5 \mu$
Στους 60 °C σε 100 g διαλύτη προστέθηκαν 3 g ουσίας Β, επομένως το διάλυμα που
προέκυψε μπορεί να διαλύσει και άλλη ποσότητα της ουσίας Β, συνεπώς το διάλυμα είναι
ακόρεστο. 1μ
- (δ) Στους 40 °C η διαλυτότητα της ουσίας Β: 3 g / 100 g διαλύτη
Στους 20 °C η διαλυτότητα της ουσίας Β: 2,5 g / 100 g διαλύτη $2 \times 0,25 \mu = 0,5 \mu$
Συνεπώς σε 100 g διαλύτη θα κρυσταλλωθούν: $3 - 2,5 = 0,5 \text{ g}$ $0,5 \mu$
Σε 100 g κρυσταλλώνονται 0,5 g
300 g $x =$; $x = 1,5 \text{ g ουσίας}$ $0,5 \mu$

Ερώτηση 4 (5 μονάδες)

(α) $\text{Mr}(\text{SO}_2) = \text{Ar}(\text{S}) + 2 \cdot \text{Ar}(\text{O}) = 32 + 2 \cdot 16 = 64$ 0,5 μ

1 mol ζυγίζει 64 g 0,5 μ
 $x = ;$ 16 g 0,25 μ
 $x = 0,25 \text{ mol}$ 0,25 μ

(β) 1 mol καταλαμβάνει 22,4 L 0,5 μ
 0,25 mol $x = ;$ 0,25 μ
 $x = 5,6 \text{ L}$ 0,25 μ

(γ) 1 mol περιέχει $6,02 \times 10^{23}$ (N_A) μόρια 0,5 μ
 0,25 mol $x = ;$ 0,25 μ
 $x = 1,5 \times 10^{23}$ μόρια (ή $0,25 N_A$ μόρια) 0,25 μ

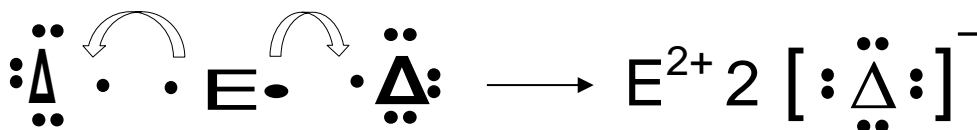
(δ) $6,02 \times 10^{23}$ (N_A) μόρια ζυγίζουν 64 g 0,75 μ
 1 μόριο $x = ;$ 0,5 μ
 $x = 1,1 \times 10^{-22} \text{ g}$ (ή $64/N_A \text{ g}$) 0,25 μ

ΜΕΡΟΣ Β΄**Ερώτηση 5** (10 μονάδες)

(α) ${}_2\text{A} : 2$ ${}_8\text{B} : 2 \cdot 6$ ${}_{11}\text{Γ} : 2 \cdot 8 \cdot 1$ ${}_{17}\text{Δ} : 2 \cdot 8 \cdot 7$ ${}_{20}\text{E} : 2 \cdot 8 \cdot 8 \cdot 2$ 5x0,5μ=2,5 μ

(β) i. E   ii. A   iii. Δ   iv. B   v. Γ 5x0,5μ=2,5 μ

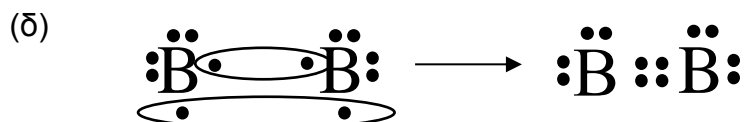
(γ) i.

Ηλεκτρόνια εξ. στιβάδας στοιχείων 0,5 μ + μεταφορά ηλεκτρονίων 0,25 μ +
 0,5 μ για το E^{2+} + 3x0,25 για 2 $[\cdot \ddot{\text{N}} \cdot]^{-}$ = 2 μ

ii. $\text{E}\Delta_2$ 0,5 μ

iii. Ιοντικός 0,5 μ

ε εξ. στιβάδας στοιχείων 0,25 μ. + αμοιβαία συνεισφορά ε 0,25 μ + ηλεκτρονιακός τύπος
 μορίου 0,5 μ = 1 μ

(ε) Η ένωση που σχηματίζεται είναι ιοντική. Τα ιόντα βρίσκονται σε καθορισμένες θέσεις στο κρυσταλλικό πλέγμα και με την τήξη της ένωσης κινούνται ελεύθερα και έτσι μεταφέρουν το ηλεκτρικό ρεύμα. **2x0,5μ=1 μ**

Ερώτηση 6 (10 μονάδες)

Πείραμα 1:

(α) Το λάδι διαλύεται στο πετρέλαιο. / Σχηματίζεται ομογενές μίγμα. **0,5 μ**

(β) Το λάδι είναι απολική ένωση και διαλύεται στο πετρέλαιο που είναι απολικός διαλύτης. **2x0,5μ=1 μ**

Πείραμα 2:

(α) A : ομοιοπολική ένωση, με ασθενείς δυνάμεις έλξης συνεπώς απαιτείται μικρό ποσό ενέργειας για να χαλαρώσουν οι δυνάμεις αυτές, άρα παρουσιάζει χαμηλό σημείο τήξεως.

B : ιοντική ένωση, με ισχυρές δυνάμεις έλξης να συγκρατούν τα ιόντα στον κρύσταλλο συνεπώς απαιτείται μεγάλο ποσό ενέργειας για να χαλαρώσουν οι δυνάμεις αυτές, άρα παρουσιάζει ψηλό σημείο τήξεως.

4x0,5μ=2 μ

(β) i. B   ii. A **2x0,5μ=1 μ**

Πείραμα 3:

(α) Οι δύο ουσίες διαλύονται στο νερό και σχηματίζεται άχρωμο διάλυμα. **2x0,5μ=1 μ**
(Διαυγές διάλυμα / ομογενές μίγμα).

(β) Καταβύθιση κίτρινου ιζήματος. **2x0,5μ=1 μ**

(γ) $\text{KI} + \text{Pb}(\text{NO}_3)_2 \longrightarrow \text{PbI}_2 + \text{KNO}_3$ **2x0,5μ=1 μ**

Πείραμα 4:

(α) Σε 100 mL διαλύματος περιέχονται 8 g NaOH **0,5 μ**

250 mL $x = ;$ **0,25 μ**

$x = 20 \text{ g NaOH}$ **0,25 μ**

(β) Η περιεκτικότητα του διαλύματος θα είναι μικρότερη γιατί η ποσότητα της διαλυμένης ουσίας είναι η ίδια και ο όγκος του νερού μεγαλύτερος. **3x0,5μ=1,5 μ**

Ερώτηση 7 (10 μονάδες)

A. (α) Σε 100 mL κρασιού περιέχονται 12 mL αιθανόλης **0,5 μ**

250 mL $x = ;$ **0,25 μ**

$x = 30 \text{ mL αιθανόλης}$ **0,25 μ**

(β) Σ. Τ. : $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$ **0,5 μ**

B.

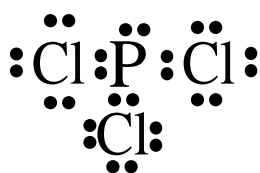
Συντακτικός τύπος	Όνομα κατά IUPAC
$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{C}\equiv\text{CH}$	Βουτ-1-ίνιο
$\begin{array}{c} \text{CH}_3\text{CHCH}_3 \\ \\ \text{OH} \end{array}$	προπαν-2-όλη
$\begin{array}{c} \text{CH}_3\text{CHCH}_3 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	μεθυλο-προπάνιο αποδεκτό: 2- μεθυλο-προπάνιο
$\begin{array}{c} \text{CH}_3\text{CHCH}=\text{CH}_2 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	3-μεθυλο-βουτ-1-ένιο
$\begin{array}{c} \text{CH}_3\text{CH}_2\text{CHCH}_2\text{OH} \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	2-μεθυλοβουταν-1-όλη

5x1μ=5 μ

Γ. (α) Ορθή (β) Ορθή (γ) Λάθος (δ) Λάθος

4x0,5μ=2 μ

(δ) ^{15}P : 2.8.5 ^{17}Cl : 2.8.7

Υπάρχουν τρία κοινά ζεύγη ηλεκτρονίων και δέκα μη κοινά ζεύγη.

ηλεκτρονιακός τύπος μορίου 1 μ + δικαιολογία 0,5 μ = 1,5 μ

ΜΕΡΟΣ Γ΄:

Ερώτηση 8 (15 μονάδες)

A. (α) Τα 2,2 g υδρογονάνθρακα καταλαμβάνουν 1,12 L 0,5 μ
 $x = ;$ 22,4 L 0,25 μ
 $x = 44 \text{ g}$ 0,25 μ

Mr = 44 0,5 μ

(β) Γ.Μ.Τ.: $\text{C}_v\text{H}_{2v+2}$ 0,5 μ

$12v+2v+2 = 44 \Rightarrow$ 0,25 μ

$14v = 42 \Rightarrow$

$v = 3$

0,25 μ

άρα Μ.Τ.: C_3H_8 0,5 μ

Σημείωση: Δίνονται όλες οι μονάδες όταν γράφεται μόνο ο μοριακός τύπος

(γ) Σ.Τ.: $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_3$ όνομα: προπάνιο 2x0,5μ=1 μ

- B.** (α) Οξείδιο του χαλκού (II) 0,5 μ
- (β) Όνομα: Υδροξείδιο του ασβεστίου Χημικός τύπος: Ca(OH)₂ 2x0,5μ=1μ
- (γ) Λευκό θόλωμα / Λευκό στερεό 0,5 μ
- (δ) Περιέχει άνθρακα 0,5 μ
- (ε) Κοκκινοκαφέ στερεό το οποίο οφείλεται στον χαλκό που παράγεται
(το οξείδιο του χαλκού (II) μετατρέπεται σε χαλκό) 2x0,5μ=1μ

Γ. $m \text{ διαλύματος} = m \text{ διαλύτη} + m \text{ δ/μένης ουσίας} = 340 + 60 = 400 \text{ g δ/τος}$ 0,5 μ

Σε 400 g δ/τος περιέχονται 60 g KNO₃ 0,5 μ
 100 g $x = ;$ 0,25 μ
 $x = 15 \text{ g KNO}_3$

Άρα KNO₃: 15 % w/w 0,25 μ

Δ. (α) $M_r \text{ C}_4\text{H}_8 = 4 \cdot 12 + 8 \cdot 1 = 56$ 0,25 μ

Τα 56 g C₄H₈ παράγουν 4.22,4 L CO₂ 0,75 μ
 2,8 g $x = ;$ 0,25 μ
 $x = 4,48 \text{ L CO}_2$ 0,25 μ
 (δεκτό αν δουλέψουν με mol)

(β) $M_r \text{ O}_2 = 2 \cdot 16 = 32$ 0,25 μ

Τα 56 g C₄H₈ απαιτούν 6.32 g O₂ 0,75 μ
 2,8 g $x = ;$ 0,25 μ
 $x = 9,6 \text{ g O}_2$ 0,25 μ
 (δεκτό αν δουλέψουν με mol)

(γ) CH₃CH₂CH=CH₂
 CH₃CH=CHCH₃
 $\begin{array}{c} \text{CH}_3\text{C}=\text{CH}_2 \\ | \\ \text{CH}_3 \end{array}$ 3x1μ=3 μ

ΤΕΛΟΣ